№ 294 მთავრობის ორგანო ყოველდღიური გაზეთი წელიწადი მეორე

საქართველოს რესპუბლიკა

ფასი 1 მან. შაბათი, 27 დეკემბერი 1919 წ.

მთავრობის ორგანო, ყოველდღიური გაზეთი (ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

საქართველოს რესპუბლიკა

...ლება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის. ხელის მოწერის ფასი: ...თი წლით 220 მ., ნახევარი წ. 110 მ., 1 თვით 20 მ., ... ცალი 1 მან. ... განცხადებანი ... 1 სტრიქონი 3 მ., ... 2—50. ... ხელის მოწერა მიიღება ... ტელეფონი 1—69.

კონსტიტუციის პროექტი *)

საზოგადო დებულებანი.

1. საქართველო არის თავისუფალი, დამოუკიდებელი და განუყოფელი სახელმწიფო.

მუდმივი და უცვლელი ფორმა პოლიტიკური წყობილებისა არის დემოკრატიული რესპუბლიკა.

2. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა ნეიტრალური სახელმწიფოა.

3. საქართველოს დედა ქალაქი არის ტფილისი, სადაც მუდმივად იმყოფება საქართველოს პარლამენტი და მთავრობა.

4. საქართველოს სახელმწიფოებრივი ენა არის ქართული ენა.

5. ყოველი კანონი ან მთავრობის ბრძანება სავალდებულო ხდება მხოლოდ მაშინ, როცა იგი კანონიერის წესით ცხადდება.

სახელმწიფოებრივი ტერიტორია.

1. სახელმწიფოებრივი ტერიტორიის გაცემა, გაყოფა და გაყიდვა შეუძლებელია.

სახელმწიფოებრივი ტერიტორიის გაფართოება ან საგარეო საზღვრების შესწორება ხდება მხოლოდ კანონმდებლობითის წესით.

2. ადმინისტრაციული დაყოფა და თვითმართველურ ერთეულთა საზღვრების დაწესება და შეცვლა სწარმოებს მხოლოდ კანონმდებლობითის წესით.

პარლამენტი.

1. საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენლობითი ორგანო არის „საქართველოს პარლამენტი", რომელიც შესდგება საყოველთაო პროპორციული, თანასწორი, პირდაპირი და ფარული კენჭის ყრით არჩეული 120 დეპუტატისაგან. არჩევნებში მონაწილეობის უფლება აქვს ყოველ სრულ უფლებიან მოქალაქეს, განურჩევლად სქესისა, რომელსაც 20 წელი შესრულებია. პარლამენტი აირჩევა ორი წლის ვადით.

2. პარლამენტის წევრთა ასარჩევად რესპუბლიკა დაყოფილია საარჩევნო ოლქებად, თანახმად საარჩევნო კანონისა, თვითეულ ოლქს უნდა მიეკუთვნოს განსაზღვრული პროპორციული რიცხვი დეპუტატებისა მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით.

3. პარლამენტის წევრები წარმოადგენენ მთელ ერს და არა ცალკე პროვინციას, რომელმაც ისინი აირჩია.

4. პარლამენტის წევრი პასუხისგებაში არ მიეცემა იმ აზრის და შეხედულებისათვის, რომელსაც იგი გამოსთქვამს თავის მოვალეობის ასრულების დროს. პარლამენტის წევრის პიროვნება ხელშეუხებელია. არ შეიძლება იგი დატუსაღებულ იქნეს ან სასამართლოში მიეცეს, სანამ პარლამენტის წევრად ითვლება, თვით პარლამენტმა ამის დასტური არ მისცა, გამონაკლისს შეადგენს ისეთი შემთხვევა, როცა მას დანაშაულის დროს მიუსწრობენ. ეს შემთხვევა დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს, დატუსაღებული კი სამართალში მიცემული პარლამენტის წევრი უნდა განთავისუფლებულ იქნეს თუკი ამას პარლამენტი მოითხოვს.

5. პარლამენტის წევრებს მიეცემათ კანონით განსაზღვრული გასამრჯელო.

6. პარლამენტის წევრს არ შეუძლიან იმავე დროს რაიმე ჯამაგირიანი თანამდებობა ეჭიროს სახელმწიფოში ან ადგილობრივ თვითმართველობის სამსახურში, იგი შეიძლება იყოს მხოლოდ მთავრობის წევრი, სახელმწიფო კონტროლიორი, ან ეჭიროს თვითმართველობის ხმოსნის ან რაიმე საპატიო თანამდებობა. დეპუტატს შეუძლია მიიღოს მთავრობისაგან რაიმე პოლიტიკური დავალება არა უმეტეს ექვსი თვისა.

7. პარლამენტი ამ კონსტიტუციით დადგენილ ფარგალში ერის სუვერენობის მატარებელია.

8. პარლამენტი გამოსცემს კანონებს, დეკრეტებს და დადგენილებებს, მათი გამოქვეყნების წესი ცალკე კანონით იქნება განსაზღვრული.

9. პარლამენტს ეკუთვნის უმაღლესი გამგებლობა ჯარის და საერთო რესპუბლიკის ყველა შეიარაღებული ძალების—პარლამენტის უფლებას შეადგენს ომის გამოცხადება, ზავის ჩამოგდება, დამტკიცება საზავო, სავაჭრო და სხვა ხელშეკრულობისა უცხო სახელმწიფოებთან ავრეთვე ამნისტიისა უფლება აქვს მხოლოდ პარლამენტს. პარლამენტი ამტკიცებს ბიუჯეტს საშინაო და საგარეო სესხს, აირჩევს იმ პირთ, რომელთა არჩევა კონსტიტუციით ან კანონით აქვს მიკუთვნებული, და საერთო კონტროლს უწევს აღმასრულებელ ხელისუფლების მოქმედებას.

10. პარლამენტის სხდომები საჯაროა, მაგრამ პარლამენტს შეუძლიან განსაკუთრებულ დადგენილებებით ფარულად გამოაცხადოს თავისი სხდომა ან ნაწილი სხდომისა (მუხ. 33).

11. პარლამენტი თვითონ გაარჩევს თავის წევრთა რწმუნებულებას და გადასწყვეტს ყოველივე დავას ამ საგანზე (შეად. ზემოთ გან. 5 მუხ.).

12. პარლამენტი ყოველ საკითხს სწყვეტს ხმის მარტივი უმრავლესობით (ნახევარი) გარდა იმ შემთხვევისა, რომელიც რეგლამენტით ან კანონით სხვა რაოდენობა არის დადგენილი.

13. პარლამენტის სესიის გახსნა მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება, თუ დეპუტატთა საერთო რიცხვის ნახევარზე მეტი გამოცხადდა (იხ. შედარება შვეიც. კონსტ. № 87 მუხლის 38).

14. პარლამენტის წევრთ უფლება აქვთ მთავრობისადმი შეკითხვის და კითხვის მიცემისა. წესი და ფარგალი შეკითხვის და კითხვის მიცემის განისაზღვრება კანონით და რეგლამენტით (მუხ. 40).

15. პარლამენტი თვითონ განსაზღვრავს რეგლამენტის საშუალებით წესს, რომლის მიხედვით იგი მოქმედობს თავის ფუნქციების ასრულების დროს (მ. 46).

16. პარლამენტის სესია იკრიბება ყოველ წლიწადს ნოემბრის პირველ კვირა დღეს.

17. პარლამენტის სესიის დროებით შეწყვეტა, უნდა მოხდეს პარლამენტის გადაწყვეტილებით.

18. პარლამენტის მუშაობა შეიძლება შეწყვეტილ იქნეს წელიწადში არა უმეტეს ხუთი თვისა, განსაკუთრებულ შემთხვევაში მისი მოწვევის უფლება აქვს მთავრობას ან პარლამენტის პრეზიდიუმს. პარლამენტის შეკრება სავალდებულოა, თუ ამას დეპუტატთა ერთი მეოთხედი მოითხოვს.

19. ინიციატივის უფლება ეკუთვნის პარლამენტის ყოველ წევრს, თვითმართველობას, ან 5,000 ამომრჩეველს.

20. სამი მაზრის ერობას, ან 20.000 ამომრჩეველს ხელმოწერილი მოთხოვნილებით პარლამენტი ვალდებულია კანონ პროექტი საბოლოოდ გაშინჯვის შემდეგ ხალხის წინაშე დასდვას კენჭის საყრელად (რეფერენდუმი).

21. პარლამენტი თავისი სესიის დასაწყისში აირჩევს პრეზიდიუმს ერთი და იგივე პირი არ შეიძლება თავმჯდომარედ და მის ამხანაგად იყოს ორი სესიის განმავლობაში.

*) ჩვენს გაზეთში დაიბეჭდება პროექტის ნაწილი, რომელიც დამფუძნებელი კრების საკონსტიტუციო კომისიამ მოიწონა.